

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyně JUDr. Zorou Šmolkovou ve věci

žalobce: Ing. J.P.

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem Křížová 1292/25, 150 00 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 30. 10. 2018, ve věci přeplatku na starobním důchodu,

takto:

- I. Žalobce se **osvobozuje** od soudních poplatků v celém rozsahu.
- II. Žaloba se **zamítá**.
- III. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou došlou soudu dne 20. 12. 2018 se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalované ze dne 30. 10. 2018, č. j. X, kterým byly zamítnuty jeho námitky a potvrzeno prvostupňové rozhodnutí žalované ze dne 26. 9. 2018, č. j. X, kterým byla žalobci uložena povinnost vrátit České správě sociálního zabezpečení přeplatek na dávce důchodového pojištění. Důvodem tohoto rozhodnutí bylo, že žalobce v době, ve které pobíral předčasný starobní důchod, vykonával rovněž výdělečnou činnost v rozsahu zakládajícím účast na pojištění, pročez mu, podle ustanovení § 37 odst. 2 z. č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „z. d. p.“) nenáležela výplata předčasného starobního důchodu.
2. Žalobce v žalobě namítl, že o této své činnosti (práce v Investiční komisi) spravil Úřad práce ve Frýdku-Místku, a že mu, při jednání s OSSZ ve věci předčasného starobního důchodu, bylo řečeno pracovníci OSSZ, že si tato všechny údaje ověří ze spisové dokumentace, kterou měl Úřad práce. Ke svému prohlášení, že nebude vykonávat žádnou výdělečnou činnost, tedy přistoupil s tím, že o činnosti v Investiční komisi OSSZ ví, a tímto prohlášením tedy mířil na případné jiné výdělečné činnosti, které vskutku nevykonával. Závěrem uvedl, že se zjevně jedná o byrokratickou chybu, když byl informován, že dojde k ověření všech relevantních skutečností a k tomuto ověření nedošlo.
3. Žalovaná ve vyjádření uvedla, že byl-li vyplácen starobní důchod a nebyly při tom splněny podmínky stanovené zákonem o důchodovém pojištění pro výplatu tohoto důchodu, má plátce důchodu nárok na vrácení těch vyplacených částek důchodu, které nenáležely, a to bez ohledu na zavinění příjemce důchodu. Žalobce rovněž stvrdil svým podpisem, že od 1. 4. 2016 nebude vykonávat výdělečnou činnost a nebude vykonávat ani samostatnou výdělečnou činnost. Za tohoto stavu pak žalovaná musela, když jí byl oznámen výkon žalobcovy činnosti zakládající účast na důchodovém pojištění, uložit žalobci povinnost přeplatek vrátit. Závěrem žalovaná uvedla, že má za více než nepravděpodobné, že by se žalobce spolehl na ústní sdělení nejmenované úřednice a jen na jeho podkladě vyplnil v rozporu se skutečností i žádost o důchod, jejíž vlastnoruční podepsání sám nespornuje.
4. O řečené žalobě rozhodl zdejší soud rozsudkem ze dne 6. 5. 2019, č. j. 17 Ad 22/2018 – 29, tak, že napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. Tento rozsudek odůvodnil zdejší soud tak, že žalovaná založila nezákonnou praxi, když vyplácela předčasný starobní důchod žalobci, který již před přiznáním a po celou dobu výplaty řečeného důchodu nesplňoval podmínky pro jeho výplatu, o čemž musela žalovaná vědět. Touto svou nezákonnou praxí pak žalovaná vyvolala v žalobci oprávněnou (a ochrany hodnou) důvěru, že jeho činnost v komisi není činností výdělečnou.
5. Řečený rozsudek zdejšího soudu zrušil ke kasační stížnosti žalované Nejvyšší správní soud svým rozsudkem ze dne 19. 5. 2021, č. j. 4 Ads 251/2019 – 37, ve kterém uvedl, že pro posouzení věci je zcela nerozhodné, zda přeplatek na dávce vznikl zaviněním žalobce nebo pochybením pracovnice OSSZ či snad pochybením ČSSZ. Podstatné je pouze to, že dávky předčasného starobního důchodu byly žalobci vypláceny, aniž mu podle zákonné úpravy v uvedené době náležely, neboť tento ve stejném období vykonával výdělečnou činnost ve smyslu § 27 téhož zákona. Žalobce je proto povinen vyplacené dávky předčasného starobního důchodu, jež mu nenáležely, plátcí důchodu (tedy ČSSZ) vrátit.
6. Podle ustanovení § 110 odst. 4 z. č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“): „[z]ruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu a

vrátili mu věc k dalšímu řízení, je krajský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí.“

7. Podle ustanovení § 37 odst. 2 z. d. p.: „*[v]ýplata starobního důchodu, na který vznikl nárok podle § 31, nenáleží do dosažení důchodového věku, pokud je vykonávána výdělečná činnost nebo je poskytována podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci; ode dne dosažení důchodového věku se posuzují podmínky pro výplatu starobního důchodu obdobně podle odstavce 1.“*
8. Podle ustanovení § 118a odst. 2 z. č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů: „*[j]estliže byl občan vyplácen starobní důchod a nebyly přitom splněny podmínky stanovené zákonem o důchodovém pojištění pro výplatu tohoto důchodu, má plátce důchodu vůči tomuto občanu nárok na vrácení těch vyplacených částek starobního důchodu, které nenáležely.“*
9. Mezi stranami není sporné, že žalobce vykonával v řešeném období činnost v Investiční komisi. Řečená činnost pak založila žalobci účast na důchodovém pojištění. Podle § 37 odst. 2 z. d. p. mu tedy nenáležela výplata předčasného starobního důchodu. Jelikož byl tento přesto žalobci vyplácen (což opět není mezi stranami sporné), ačkoli k tomu nebyly splněny podmínky stanovené zákonem o důchodovém pojištění, má ČSSZ vůči žalobci nárok na vrácení těch vyplacených částek, které mu nenáležely. Nejvyšším správním soudem byla odmítnuta jako celek úvaha zdejšího soudu zabývající se tím, kdo a čím vzniklou situaci zapříčinil. Toto je pro věc nerozhodné, neboť jediné rozhodné je, že jsou zde dávky vyplácené tomu, komu tyto nenáležely. Zdejší soud je tímto právním názorem Nejvyššího správního soudu podle § 110 odst. 4 s. ř. s. vázán. Nezbyvá mu tak než uzavřít, že žalovaná správně potvrdila své prvostupňové rozhodnutí ze dne 26. 9. 2018, č. j. 426/540 423 1184/223 pro jehož vydání byl splněn zákonný požadavek (tedy vyplacené nenáležící částky důchodu). Žádné z žalobcem vytýkaných pochybení správních orgánů pak nemohlo vést k nezákonnosti napadeného rozhodnutí, neboť jeho výtky směřovaly do okolností předcházejících této výplatě, nikoli proti její existenci jako takové. S ohledem na výše uvedené tedy soud žalobu seznal nedůvodnou a jako takovou ji v souladu s ustanovením § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
10. V řízení byla plně procesně úspěšná žalovaná, které však v souladu s ustanovením § 60 odst. 2 s. ř. s. právo na náhradu nákladů řízení nevzniklo; procesně neúspěšný žalobce právo na náhradu nákladů řízení nemá.
11. K výroku I. soud uvádí, že o osvobození žalobce rozhodl podle ustanovení § 36 odst. 3 s. ř. s., kdy dospěl k závěru, že míra žalobcových sociálních a finančních těžkostí vyplývajících z toho, že jeho jediným příjmem je krácený důchod, odůvodňuje plné osvobození od soudních poplatků. Zdejší soud rovněž neseznal, že by byla žaloba zjevně neúspěšnou, neboť taková neúspěšnost by musela být zřejmá již ze samotné žaloby tzv. „*na první pohled*“ a tak tomu v tomto případě není.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **je možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů po doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně. Podmínkou řízení o kasační stížnosti

[Zadejte text.]

je povinné zastoupení stěžovatele advokátem, pokud stěžovatel sám nemá vysokoškolské právnické vzdělání.

Ostrava 14. července 2021

JUDr. Zora Šmolková
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje